

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De
Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis
Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XXI. Romana augment. dotis. De inventario defectivo, & an ex isto
defectu sit exercibile judicium executivum contra hæredem in persona, &
bonis propriis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

um deponere juxta illud temperamentum, quod caput fuit in Romana domo insinuata sub ut. de leg. & de rati. disc. 35. non autem ut exinde sub pretextu hujusmodi liquidationis, iudicium impediat.

Solent enim possessores bonorum, juxta consuetas eorum calumnias, ac subterfugia, litem in longissimam tempora protrahere, ut ita impediant bonorum vendicationem, idque ita nimium de facili sequeretur, quoniam juxta quotidianam experientiam, cum hujusmodi estimationes fieri soleant ad duobus peritis per ipsas Partes eligendis, qui peritum sunt inter se discordes, dem revera non gerunt partes arbitrarium, ut gerere deberent, sed potius illas locantium operas suas ad favorem ejus, qui ipsos elegit, ideoque oportet deputare tertium non suspectum in quo concordando consumuntur anni, & postquam ille dedit peritiam, magna assumentur disputationes super illius impugnatione, ac erroneitate, ac deputatione peritoris, & sic successivè, ad eum ut causa, in quibus oportet audire iudicium peritorum, ferè nunquam videant finem, & consequenter ita esse fovere calumnias, quæ refecandæ sunt, quamvis praxis doceat, quod studiosè quandoque per Judices nutriuntur.

Alter casus est, ubi hæres pariter agendo ex jure suo, molestat tertium excipientem de eadem regula text. in l. cum à matre, seu l. vindicantem non quidem ob possibilem hereditatis sufficientiam, cum hæres omnium bonorum in inventario descriptorum rationem reddiderit, sed sub pretextu, quod inventarium non esset legitime confectum, ac fraudulentum, ideoque ejus beneficium suffragari non debeat, sed tanquam ex eo cessante hæres teneatur infolidum, & ultra vires, & tuac nisi de vitio confitei in continentem adeo ut sit infectio, quæ deducatur ex defectu extrinseco requirente probationes, unde dicatur res altioris indaginis, rectè intrat axiomata quod actio clara, exceptio turbida, ideoque non videtur hæres impediendus, quin jus suum exerceat, nam ita major aditus calumniarum nutrimento aperiretur ut supra; Atque ita sequeretur, quod hæres in processu executivo conveniretur in persona, & bonis propriis sub pretextu inventarii non bene confecti, cujus contrarium est verius, ut pluries hoc it. advertitur præsertim disc. seq.

Tertius demum est casus, quando hæres à creditoribus hereditariis convenitur, ac molestat in bonis quidem hereditariis, quæ tamen ipse cum jure propriis anterioribus absorbere potest, unde de eis excipiendo, replicetur de inventario minus legitimo, vel de non redditis rationibus, quoniam non per hoc procedendum est ad executionem, sed juxta præxim positam per Salustium præfigendus est terminus eo modo, quo si ageretur de relaxando exequatur in persona & bonis propriis, quoniam ita esset id agere, dum de facto in bonis, & juribus propriis anterioribus, pro quibus bona hereditaria possidet, non obstante inventarii beneficio, pateretur, nisi ex eadem ratione, de qua supra in primo casu, esset locus eidem iudicis arbitrio, regulando ex quantitate, & qualitate bonorum hereditarium, ac respectivè jurium, de quibus hæres excipit, ne pro modica summa sibi debita, universum assem hereditarium cooperiret, omnesque creditores eludere liceat; Ideoque intrare videtur id, quod frequens mea est consuetudo dicendi, ut istæ dicantur questiones potius facti, quam juris, pro facti qualitate & circumstantiis decidenda, non autem cum regulis, vel conclusionibus generalibus, vel cum decisionibus, quæ in aliis casibus prodierint.

Pars II. de herede.

ROMANA AUGMENT. DOTIS,

PRO
ROSEO JACOMINO

CUM

HIERONYMA DE BENEDICTIS.

Casus decisus per Rotam pro Roseo.

De inventario defectivo, & an ex isto defectu sit exercibile iudicium executivum contra hæredem in persona, & bonis propriis.

SUMMARIUM.

- 1 **F**acti series.
- 2 Hæres adiens cum beneficio inventarii est tunc à molestis in persona & bonis propriis, & reputatur diversa persona.
- 3 Idem est non facere inventarium, ac facere non bene.
- 4 Inventarium quoad non citatos habetur pro non existente.
- 5 Intra quantum tempus inventarium est inchoandum, & perficiendum.
- 6 Non confecto inventario, eadem via executiva competens contra defunctum, competit contra hæredem.
- 7 Declaratur, ubi nullum confectum est inventarium, secus si confectum & prætidatur invalidum.
- 8 Quid operetur omissio inventarii in damnum hæredis.
- 9 An contra eum procedi possit criminaliter.
- 10 Quomodo constituendum inventarium de mercibus existentibus in taberna.
- 11 Quando expediat inventarium distinctum non conficere.
- 12 Cohæres non benefaciens inventarium, non opponit eundem defectum cohæredi.
- 13 Declaratur conclusio, an & quando in iudicio possessorio manutenzioneis, suffragetur inventarium, vel ne.
- 14 Obligatio de proprio, an privet hæredem beneficio inventarii remissivè.

DISC. XXI.

Defuncto Bernardino Jacomino absque filio scripto hærede Roseo germano fratre, hic hereditatem adivit cum beneficio legis & inventarii, cujus confectio pendente plures controversiæ, tam civiles, quam criminales exorta sunt, inter ipsum, & Hieronymam defuncti uxorem, ad cujus instantiam pro dote, lucro, dotis augmento, & aliis præten- sionibus, per A. C. relaxatum fuit mandatum executivum, etiam in persona & bonis propriis contra dictum Roseum, qui proinde, rescribente Signatura de appellatione in Rota ad devolutivum tantum cum clausula, sine præiudicio legitime executionis, per annum & ultra carcerationem passus est, qua adhuc durante, cum in hoc statu evocatus essem; In congressu habito pro directione prosecutionis causæ in Rota, & quale dubiū petendum

D 3

dum

De LUCA
de
testamentis
et ceteris
cvi
9

dum esset, ut eligendo viam magis expeditam celerius à carceribus liberari posset; Cum ceteri congregati super petitis consilium dando, multa bene diseurrisissent, tam in meritis, quam in ordine, sed semper cum præsupposito disputandi in Rota; Diversa fuit mea opinio, redeundi scilicet ad Signaturam, atque tentandi recessum à priori rescripto emanato super commissione appellationis ad devolutivum tantum, cum de justitia, processus executivus non intraret, ideoque locus esset commissioni appellationis ad utrumque, & consequenter quod executio in persona & bonis propriis esset attentata, & invalida, ideoque ante omnia revocanda; Talisque sensus ratio fuit, quod prosequitivo in Rota, stante stylo Tribunalis, non concedendi sententias, vel decreta nisi prævia disputatione cum editione decisionis, adversus quam frequentius, saltem unica audientia concedi solet, idque juxta experientiam, longum importare solet temporis interitium, hinc propterea imprudens consilium videbatur interim pati, quod principalis indebitam carceris macerationem pateretur.

Assumpta igitur nova disputatione in Signatura super modo rescribendi de appellatione (cum sensu etiam veritatis,) dicebam omnino rescribendum esse de appellatione simpliciter ad utrumque, vel saltem cum clausula, *si quid exequendum*, executionis translative, & successivè demandanda excarceratio tanquam attentata, & de facto sequuta, quoniam ultra ea, quæ ex hac parte prætendebantur circa dicti mandati injustitiam & excessum, aliquam altiore indaginem requirentia, non de facili admitti solita adversus obligationem cameralem; Id rectè procedere dicebam adversus hæreditatem, ac super bonis hæreditariis, secus autem contra hæredem advenientem cum beneficio legis, & inventarii, in persona & bonis propriis, quoniam inter alios dicti beneficii effectus ille est præcipuus, ut hæres præservatus remaneat à quocumque præjudicio, ac damno, vel molestia in persona & bonis propriis, ita ut in istis reputetur diversa persona ab illa hæredis, consideranda potius jure administratorio quàm proprio **2** *ad text. in l. finali, §. si præfatam, Cod. de jur. deliber. ubi omnes, de quibus Ortbob. decis. 47. numer. 1. & 4. Mantio. dec. 326. numer. 3. & sequen. ubi quod hæres beneficiatus reputatur diversa persona, atque fingitur, ac si hæreditatem non adivisset, & habetur sub iii. de credito dec. 36.*

Non negabatur per scribentes in contrarium hæc propositio, tanquàm indubitata, quoties ad legitimam inventarii confectioem processum est, juxta formam à dicta lege, vel particulari locorum stylo præscriptam; Dicebatur tamen id non procedere, ubi inventarium non esset legitimè confectum, quoniam idem est non facere inventarium, ac illud facere minus solemniter, vel minus legitimè **3** & fideliter. *Sur. d. dec. 222. num. 2. ubi plene Hodiern. in addit. Greg. decis. 496. num. 2. Romana fideicommissi de Marianis 10. Decembris 1646. & 3. Junii 1647. coram Roias inter suas decis. 311. & 330. Maceration. census 12. Junii, & 1. Decembris 1651. coram Bichio inter suas decis. 469. & 482. & sæpius.*

Nullitas autem deducebatur; Tum ex omiſſa legitima citatione actricis, quæ creditrix & legataria **4** erat, ideoque quoad eam non citatam inventarium pro infecto habendum erat, juxta *conf. Bart. 154. numer. 8. cum aliis per Buratt. & Addend. decis. 750. & in allegatis decis. 469. & 482. coram Bichio* Tum etiam, quia probabatur minus fidele, ob omiſſam, vel malè factam plurium bonorum descriptionem; Ac etiam, quia non erat completum in

tempore debito, cum illud ex dicta legis dispositione inchoandum sit infra 30. dies post aditam hæreditatem, ac terminandum intra alios sexaginta, ut in allegatis *decisionibus coram Roias*; Fortius autem in Urbe, ubi per Reformationem Pauli V. dictus terminus trium mensium abbreviatus est ad duos cum decreto irritanti; Et postea defectu inventarii, non dubitabatur, ut eadem via executiva, quæ competit contra defunctum, competat etiam contra hæredem, ut *decis. 39. par. 6. rec. 343. par. 10. 252. 253. & 269. post Zacch. de oblig. & passim*; Dictaque ultima nullitas ob non completum inventarium in tempore apud aliquos de Signatura impressionem faciebat, majorem verò apud alios, altera minus integræ, ac fidelis descriptionis bonorum.

Quamvis autem causæ Patronus, multa bona fundamenta in facto deduceret, ad hujusmodi nullitates excusandas, ostendendo minus verum esse facti præsuppositum, circa mancã, seu infidelem bonorum descriptionem, ac etiam quod defectus non perficiendi in tempore provenisset ab injusto excarcerationis criminalis impedimento præstito per eandem oppositricem, in cujus præjudicium impedito tempus currere non debuit, sublata etiam de plano altera nullitate deducta citationis, quæ in facto justificabatur; Adhuc tamen dicebam, quòd ubi etiam ista deessent, ad eum in discussione negotii principalis probabiliter de hujusmodi inventarii invaliditate dubitari posset; Nihilominus non exindè contra hæredem, qui professus est hæreditatem adire cum beneficio inventarii, atque ad illius confectioem de facto processit, prætendi poterat processus executivus.

Ut enim bene distinguendo firmavit *Rota apud Cocin. decis. 151. numer. 4. alias decis. 96. post Zacch. de oblig. melius verò in Romana de Pratis 6. Junii, & 12. Novembris 1629. coram Verospio*; Conclusio 7 de via executiva concedenda contra hæredem in persona, & bonis propriis, eodem modo, quòd contra defunctum, procedit in duobus casibus; Primò scilicet, ubi jam certitudinaliter constet nullum confectum esse inventarium juxta casum, de quo in *Bituntina censu disc. seq. Et secundò, ubi hæres citatus juxta praxim positam per Salust. Tiber. lib. 1. capit. 45. ad docendum de legitimo inventario, ac reddendum rationes de bonis inventariatis, in termino sibi præfixo, comparere non curat, ac præmissa adimplere, cum tunc processus executivus, fundari potius dicatur in contumacia non curantis comparere, ac docere de inventario, ob quam contumaciam fingentem id, quod est deterius, supponitur, ac si essemus in primo casu, quod scilicet constaret nullum inventarium confectum esse; Secus autem ubi comparet, ac docet de inventario, suasque exhibet rationes, quoniam, si ex parte creditorum prætenditur inventarium esse defectivum, sive rationes non esse integras, vel minus bene redditas, tunc ista dicitur exceptio petitorii, cujus mixturam, seu complicationem continet, ideoque decidenda est per tres conformes, neque potest sub hoc prætextu eadere processus executivus, quoniam esset incipere ab executione antè judicatum, atque ponere pro conclusione id, quod est in quaestione, ut bene firmatur in supra allegatis decisionibus, & in illa istius causæ ut infra.*

Et juxta præmissa cum acerrima discussione per Signaturam resolutum fuit, rescribendo de appellatione cum clausula, *si quid exequendum*, prævio recessu à prius resolutis, unde propterea excarceratio de facto sequuta fuit, atque in prosecutione

causæ in Rota coram Cerro sub die 16. Iunii 1662. dato dubio ad formam rescripti, an mandatum effectum in persona, & bonis propriis, ex eisdem fundamentis negativa quoque prodiit resolutio, canonizando etiam alia fundamenta, quæ ex hac parte deducebantur pro dictis nullitatibus excusandis; Unde propterea acrius omisso hoc iudicio novum obtinuit dari dubium, an, & pro qua summa dicta hæreditas Bernardini erga ipsum teneatur, super quo diversæ proderunt resolutiones ad materiam non facientes, dicto Roseo indefenso, ac negligente.

In proposito autem inventarii defectivi, in una Romana pro Nuntio Prævitale creditore hæreditario; Cum ex illius parte adversus hæreses coram A. C. opponeretur ut inventarii beneficium suffragari non deberet, ob cuius invaliditatem deductam ex malitiosa, & dolosa plurium bouorum occultatione, seu non descriptione, atque hæreses ad id excusandum allegarent sententiam absolutoriam ad eorum favorem latam in criminalibus à querela contra eos data de dicta occultatione, quasi quod ita inventarium, validum, ac legitimum canonizatum esset; Dicebam scribens pro creditore, ut id non relevaret, quoniam stant bene simul, quod hæreses absoluti essent à criminalitate, & tamen quod inventarium esset defectivum; Cum enim hæres dicitur dominus, atque inventarii ommissio, seu minus legitima confectio, aliam non habeat à iure penam præscriptam, nisi illam privationis beneficiorum resultantium ex eodem inventario legitime confecto, adedat, cessante quoque eum iure novissimo super d. beneficium introductione, res remaneat in terminis juris antiqui, vel mediæ Digestorum & Codicis, sequitur exinde, ut contra eum non intret crimen expilatæ hæreditatis, seu alia actio criminalis dum totum gessit iure domini, ut in specie dictum fuit in Romana Salviani 2. Januarii 1646. coram Arguelles impress. apud Merlin. de pignor. decis. 108. ubi concordantes, edita in casu, de quo sub tit. de alienat. & contract. disc. 41.

Et in una Firmana donationis pro Fabio de Silviis, occasione quarundam detractionum, pro istis impediendis, seu earum præsumpta consumptione inducenda, obijcebatur de inventario defectivo habendo profecto, ex eo quod ageretur de taberna, seu fundaco mercium minutarum, quarum distincta descriptio facta non esset, sed solum descriptus esset ipse fundacus, cum mercibus in confuso; Atque respondi, etiam pro veritate, quod huiusmodi propositio non subsisteret, quoniam cum ageretur de mercibus minuis, impossibile videretur super eis inventarium, ita distinctum conficere, potissimè quia dum habentur libri, memorialia, & notulæ, existis veritas colligi potest, atque consuli fraudibus, ut in specie advertit Cyriac. contror. num. 20. cum seqq. Ac etiam quia non expedit huiusmodi distinctas descriptiones facere in inventariis judicialibus, quæ cuique pateant, sed potius reputatur imprudens consilium, ita pandendi vires negotii, ac minuendi opinionem, quæ est principale peculium mercatorum, & negotiantium, ut habetur apud Cyriac. ubi supra, ubi concordantes.

Et ulterius advertebam, huiusmodi oppositionem, tunc esse considerabilem, quando fieret per creditorem, vel tertium interessatum, adversus quem hæres opponeret de inventario, ne ultra vires ad integrum debitum cogi valeat; Secus autem ubi (ut in præsentii) opponitur per cohæredem de eadem culpa participantem, dum idem quoque in dicta inventarii confectioe intervenit, cum non pos-

sit hæres opponere cohæredi illum defectum, quo ipsemet laborat. *Monit. in l. scimus Cod. de jur. deliber. num. 178. & de inventario post cap. 10. Phannuc. eod. tract. par. 7. num. 2.*

Ac demum quia totalis ommissio, vel nullitas inventarii, operativa est quoad creditores, vel legatarios, seu fideicommissarios particulares, ut istis hæreses in solidum teneatur, neque excusari possit sub prætextu insufficientiæ virium hæreditariarum, idque in casu non confecti inventarii disponitur per text. in l. finali §. & si præfatam Cod. de jur. deliber. ita disponendo potius per viam denegationis beneficium à dicto novissimo iure inducitur, quam per viam novæ pœnæ, relinquendo scilicet hæredem in eo statu, in quo erat præambula hora, quo dictum novissimum jus emanavit, attento iure antiquo, medio, & novo Digestorum, & Codicis; Isto enim iure attento nullibi cautum est, ut hæres alicui pœnæ subjiciatur ob non confectioem inventarii ad favorem cohæredis, quamvis non culposi, unde propterea receptum est, ut inventarii ommissio nil præjudicet detractionibus legalibus competentibus adversus fideicommissarium universalem, multò magis, ubi cohæres, eodem morbo laborat, atque de eadem culpa redargui potest.

Item in proposito hæredis beneficiati non conveniendi de proprio, ac ultra vires, ob omnimodam separationem propriorum iurium, ita ut reputetur non hæres, sed simplex administrator, ut supra; In una Romana pecuniaria seu fructuum dotis, de qua sub titulo de usur. in supplemento; In primis disputationibus habitis coram primo Collaterali fori Capitolini (à quo deinde causa avocata fuit, & commissa in Rota) disputatum fuit, ac creditor hæreditario, cui hæres per aliquod tempus annuam præstationem, seu alicujus debiti fructus solverit, prætendere possit in summarissimo processu retinendæ, manutentionem in quasi possessione exigendi, etiam adversus personam, ac bona propria, absque eo quod de beneficio inventarii, ac virium hæreditariarum insufficientia opponi possit; Atque pro creditore in eo Tribunali iudicatum fuit cum subsequente etiam effectu, absque eo quod Capitaneus appellatum in hibere vellet ex auctoritate Rota decis. 254. par. 8. rec. alias decis. 38. num. 7. & sequen. post Merlin. de pignor. ubi quod creditori possidenti, datur manutentio contra hæredem quamvis beneficiatum, ubi est in possessione exigendi ab ipso hærede, neque exceptio inventarii in tali sumario, ac privilegiato iudicio admittitur.

Verum (cum sensu etiam veritatis) dicebam, ut id contineret æquivoque clarum in ordine ad molestias in persona, & bonis propriis ipsius hæredis, cum id de directo adverteretur dispositioni text. in d. l. finali, ac effectibus inventarii; Id enim solum procedit, ac recipiendum est in ipsis bonis hæreditariis, eorumque fructibus, etiam adversus ipsummet hæredem, quatenus scilicet ex iuribus sibi ex persona propria competentibus, prætenderet huiusmodi bona absorbere, atque ratione ejus anteriorum, vel potiorum iurium tanquam tertius diversam personam repræsentando, creditorem excludere, quoniam tunc dicitur exceptio petitorii, non admittenda in hoc iudicio, & hic est sensus decisionis 99. par. 1. divers. per tot. præsertim num. 11. à qua huiusmodi conclusio originata est, atque cum eodem præsupposito proceditur decis. 55. num. 10. & 251. num. 6. & 7. post Cenc. de cens. idemque in effectu habetur dicta decis. 254. par. 8. num. 7. & 8. & apud Post. de manus. obser. 56. num. 9. Secus autem in persona, & bonis propriis, dum id nullum juris fundamen-

De LUCA
de
testamentis
et cat.
CVI
9

tum habere videtur; Verum quia doctrinæ accipiuntur in littera, idcirco ista reputata fuerunt ratiocinia.

14 An autem, & quando hæres beneficiatus privetur beneficio inventarii, ac teneatur in solidum creditoribus, quibus proprio nomine ad id se obligavit, habetur actum in *Neapolitana dotis sub tit. de dote disc. 28.* ubi de hac materia.

BITUNTINA

CENSUS,

PRO

MONTE LABINORUM,

CUM

BOVIIS.

Casus decisis per Rotam pro Monte.

An status clericalis, vel æquitas canonica excuset à præjudiciis resultantibus ab additione hæreditatis absque beneficio inventarii; Et præsertim ubi agitur de præjudicio confusionis proprietarum actionum; Et incidenter de processu executivo contra hæredem, in persona, & bonis propriis.

SUMMARIUM.

- 1 **F** Acti series.
- 2 Resolutiones causa.
- 3 **J**udicium associationis non admittit appellationem.
- 4 De punctis controversis.
- 5 In annuis prestationibus quot sunt anni, tot sunt præscriptiones.
- 6 Mala fides obstat etiam hæredi.
- 7 De confusione actionum per additionem hæreditatis.
- 8 De amissione inventarii.
- 9 Clerici non conficientes inventarium, an teneantur ultra vires.
- 10 Quid de æquitate canonica.
- 11 Declaratur conclusio, de qua num. 9.
- 12 Ecclesia non tenetur ultra vires & de ratione.
- 13 Quod canonica æquitas non excuset.
- 14 De rationibus.
- 15 De restitutione in integrum adversus additionem.
- 16 An Ecclesia, vel pia causa cogat hæredem ultra vires.
- 17 An, & quando detur via executiva contra hæredem in persona, & bonis propriis.

D I S C. XXII.

1 **P**RO censu ducatorum 85. in sorte ducatorum 1000. ejusque fructibus multorum annorum spatio decursis, imposito per Scipionem Bovium ad favorem Montis Labinorum, istius administratoris introducta causa in *Rota coram Corrado* (occasione alterius male directi iudicii) associationem contra Scipionis filios intentarunt ad fundum censitum, atque Actorum favore binæ
2 prodierunt resolutiones *sub diebus 27. Novembris 1645. & 24. Martii 1647.* quarum prima est in-

pressa *dec. 373. par. 9.* & altera *dec. 58. par. 10. rec.* Ad quarum normam expedito mandato de associando, & commissa causa appellationis in eadem *Rota coram Arguelles*, in solo devolutivo cum consueta clausula *sine præjudicio*, (dum receptum est, hoc associationis remedium de sui regulari natura non admittere appellationem suspensivam ex deductis in sua materia *sub tit. de judic.*) Cum iidem administratores agnoscerent, ut illud remedium, quamvis executioni demandatum, parum proficeret ad intentum, hinc in secunda instantia *coram Arguelles* convolarunt ad iudicium executivum contra eosdem filios, & hæredes debitores, cum quibus primum iudicium actum fuerat, ac pariter binæ prodierunt favorabiles resolutiones *sub diebus 1. Junii & 10. Decembris 1649.* quarum prima habetur *ead. par. 10. rec. decif. 343.* deindeque concordia finem dedit controversiæ.

In his autem disputationibus in utraque instantia Rotali respectivè habitis (in quarum prima, licet ego, ut potè adhuc indeterminatus, an in Curia vitam ducere deberem, Advocationis munus non assumpsissem, adhuc tamen juxta stylum, sine nomine fuerunt puncti, seu articuli examinati; Primum scilicet super præscriptione à Reis conventis allegata stante plurium annorum silentio; Secundo super competentia crediti anterioris dotium maternarum, cujus iure iidem rei de bonorum retentione objiciebant; Tertio super allegata confessione, ac respectivè omissione inventarii confecti per eorum matrem & tutricem respectivè; Quarto quod cum essent Clerici, atque causa tractaretur in foro Ecclesiastico, idcirco ratione Clericatus, vel ex Canonica æquitate, deberent esse exempti à rigorosis penis text. in *l. fin. Cod. de jur. deliber.* Et quinto, de quo solum actum fuit in secunda instantia, super competentia processu executivi in persona, & bonis propriis.

De primo puncto præscriptionis præsertim late agitur in *prima decisione 373. par. 9.* ubi plurafirmantur in hac materia præscriptionis, insinuatæ pluries *sub tit. de credito præsertim in altera Bituntina disc. 131.* ac etiam *sub tit. de censibus*; Et præsertim quod *Rota*, & *Curia* sequitur opinionem *Ultramontanorum*, neglecta contraria *Bartoli*, quam aliqui *Citramontani* sequuntur, ut in censibus, alifque annuis prestationibus non sufficiat unica præscriptio, tanquam in debito conditionali, sed quot sunt anni, tot requirantur præscriptiones; Quodque principalis debitor nunquam præscribat ratione male fidei, quæ influat etiam in hæredem ex ibi deductis, & in eadem *decisione*, quæ in hac materia circumferri solet tanquam magistralis.

Secundus punctus crediti anterioris dotium maternarum pendebat à duobus proximè sequentibus, quoniam nisi doceretur de confessione inventarii, adeo intraret ex ejus beneficio proprietarum iurium præservatio, ista cessante, plana est in jure eorum confusio, ubi præsertim agatur de solo præjudicio ipsiusmet hæredis absque mixtura tertii, cui super iuribus, & actionibus aliquod jus quaesitum esset, vel competeret, juxta ea, quæ ad hanc materiam confusionis actionum habentur *sub tit. de credito præsertim disc. 40.* & alibi.

Tertius punctus erat nudi facti, in quo nulla dabatur sufficiens justificatio circa confessionem, & omissionem juxta ea, quæ in hoc proposito habentur in *Arianen. disc. 19.*

Aliqua igitur disputatio fuit super quarto puncto, an scilicet qualitas Clericatus, vel Canonica æquitas